

Elk jaar honderden jongeren op straat

Een vast aanspreekpunt kan veel jongeren helpen

Dakloze jongeren hebben baat bij snelle hulp en een vast aanspreekpunt.
Foto Archief Duncan Wijting

Irene Schoonbeek

Veel dakloze jongeren geven aan dat het geholpen had als ze eerder en betere steun hadden gekregen. Er komen pilots ter verbetering. Doet het Noorden mee?

Het verhaal van Michiel (20) uit het artikel 'Jong en dakloos' van 21 mei 2019 is een typisch verhaal over hoe elk jaar honderden jongeren op straat belanden. Tal van factoren zorgen ervoor dat ze langer dakloos blijven, waardoor het ons helaas niet verbaast dat het aantal dakloze jongeren landelijk toeneemt.

De afgelopen jaren hebben de onderzoekers van Breuer&Intraval verschillende onderzoeken onder dak- en thuislozen gedaan. Het meest recente was in 2018 en 2019, toen wij onder andere 80 Rotterdamse dakloze jongeren persoonlijk hebben gesproken. Uit hun verhalen komt duidelijk naar voren wat de belangrijkste oorzaak van hun dakloosheid is: een onhoudbare woonsituatie, net als bij Michiel. Jongeren worden er in meer of mindere mate toe gedwongen hun huis te verlaten, bijvoorbeeld door een agressieve (stief)ouder of andere conflicten met andere gezinsleden.

Een gebrek aan geld en het ontbreken van een stabiel en positief netwerk houdt dakloosheid onder jongeren in stand. De bijstandsuitkering voor mensen tot 21 jaar, van ruim 300 euro per maand, is te laag om zelf in hun levensonderhoud te voorzien. En hoewel ouders verplicht zijn tot het 21ste levensjaar voor hun kind te zorgen, gebeurt dit in de praktijk vaak niet als ze door conflicten het ouderlijk huis verlaten. Het vinden van een betaalbare huurwoning is, vooral in grote steden, een extra uitdaging.

Veel jongeren geven aan dat hun dakloosheid voorkomen had kunnen worden als ze eerder en betere hulp hadden gekregen. Dit komt onder andere door lange wachtlijsten bij veel hulpverleningsinstanties. Dat het personeelsverloop bij deze instellingen hoog is, maakt het niet beter. Jongeren moeten steeds opnieuw een vertrouwensrelatie opbouwen met een nieuwe hulpverlener.

Een andere belangrijke oorzaak van de dakloosheid onder jongeren is het feit dat de samenleving steeds ingewikkelder wordt. Je hebt flink wat lees- en computervaardigheden nodig om bijvoorbeeld een uitkering of zorgverzekering te regelen. Dat zorgt met name voor problemen voor jongeren met een licht verstandelijke beperking of bij wie Nederlands niet de eerste taal is. Als dit soort praktische zaken niet goed geregeld wordt, stapelen problemen en schulden zich snel op. Dakloze jongeren geven aan dat ze hier meer hulp bij nodig hebben.

Ook is het van groot belang kwetsbare jongeren op tijd te begeleiden en ondersteunen. Zo kunnen problemen vroegtijdig herkend, voorkomen en/of aangepakt worden. Dit voorkomt dat de problemen van jongeren zich opstapelen, ze dakloos worden en uitvallen op school. Tot slot is het belangrijk dat elke kwetsbare of dakloze jongere een vast aanspreekpunt heeft, waar ze met problemen op elk terrein terecht kunnen.

De alarmerende toename van het aantal dakloze jongeren in Nederland is inmiddels ook door de politiek opgemerkt. Zo lanceerde staatssecretaris Paul Blokhuis van Volksgezondheid, Welzijn en Sport onlangs het Actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren 2019-2021. Met lokale pilots die gericht zijn op alle leefgebieden van jongeren, moet er straks geen enkele dakloze jongere meer zijn. Voor de zomer gaan twaalf gemeenten van start met het Actieprogramma. We hopen van harte dat hier snel noordelijke gemeenten aan meedoen, om dit schrijnende probleem ook hier zo snel mogelijk op te lossen.

Irene Schoonbeek en Annelies Kruize zijn onderzoekers van Breuer&Intraval
